

Cena prenumeraty:
w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.80
Za roznośzenie
70 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 19.50
Miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:

Sr. 7.V Domiceli i Eufroz.
Czw. 8.V Stanisława
Piąt. 9.V Grzegorza Ner.
Sob. 10.V Izidora Or.

Redakcja

w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Środa, dnia 7 maja 1919 roku.

Można zamawiać „Rozwój“: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. Drobn. ogłoszenia 10 fen. wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

Nowa konstytucja polska.

Projekt rządowy konstytucji 3 maja 1919 r. Po 123 latach!

Sejm Rzeczypospolitej polskiej powszechną wolą narodu powołany do nadania umiłowanej Ojczyźnie ustaw odpowiadających jej majestatu i rodzimej myśli uroczysto oświadcza, iż wszem wobec do wiadomości podaje:

Naród wolny od nakazów obcej przemocy podziela przekonanie, że los nasz wszystkich zawisł od ugruntowania i udoskonalenia konstytucji narodowej, Sejm Rzeczypospolitej polskiej zebrany w chwili, która nas samym sobie wróciła, dla dobra publicznego, dla ugruntowania wolności i sprawiedliwości, dla zabezpieczenia Ojczyzny i jej granic imieniem narodu polskiego niniejszą deklarację uchwała i całkowicie za niewzruszoną ogłasza, dopóki naród wyraźną wolą swoją nie uzna potrzeby odmianienia w niej czegokolwiek w trybie prawem przepisany.

Do tej zasadniczej deklaracji dalsze ustawy Sejmu stosować się mają:

1) *Polska między narodami.*

Rzeczpospolita polska za cel zakłada sobie rozwinięcie i utrzymanie jaknajszczęśliwszych moralnie i jaknajlepszych materialnie warunków bytowania narodu polskiego.

Rzeczpospolita polska orędownąć będzie za związkiem narodów któryby pokój powszechną wolnością narodów zaręczył i rabunek cudzej ziemi, wyzysk i ciemnienia ludów zniweczył.

Rzeczpospolita do wojny przystępować będzie tylko w celach obrony.

Z ludami sąsiedzkimi, z którymi wspólnie naród polski niedolę cierpiał, Rzeczpospolita pragnie dawne węzły odnowić w duchu wielkiej idei Jagiellońskiej epoki oraz w duchu współczesnych pojęć o niezawisłości narodowej i demokratycznego ustroju w narodzie zjednoczonym Rzeczypospolitej.

Godłem Rzeczypospolitej na zewnątrz pozostanie Orzeł Biały na czerwonym polu, który symbolizować ma jak ongiś tak i nadal jasność, majestat, moc i górną ideę narodu polskiego, nie cofającego się przed żadnym trudem dla jego urzeczywistnienia.

2) *Prawa i obowiązki obywateli.*

Każdy na ziemiach Rzeczypospolitej lub z obywateli polskich urodzony tak mężczyzna jak niewiasta, po ukończeniu 21 roku życia jest uroczysto do szlachetnego obywatelstwa Rzeczypospolitej dopuszczony i postradać je tylko może przez pozabawienie sądowe lub przejęcie obcego obywatelstwa.

Rzeczpospolita bronić będzie całą mocą każdego obywatela równie jak przynależnych mu wedle ustaw praw i dóbr, wymagając zarazem, aby każdy obywatel zjednoczył się z narodem i pamiętał o tym, że będąc posłusznym ustawom

przez Sejm ustanowionym ulega rozkazom całego narodu.

Obywatele wszyscy równi są w obliczu prawa.

Rzeczpospolita poręcza wszystkim obywatelom pod dozorem prawa nietykalność osoby, ogniska domowego i związków rodzinnych ochronę wiary oraz rozwoju kulturalnego i tajemnicę listową, wolność słowa, druku, obrazowania, zgromadzeń i stowarzyszenia się, wolność zarobkowania, nabywania i zbywania własności.

Przy ogólnej wolności nikt niema prawa czynić tego, co mogłoby naruszać wolność współobywateli.

W Rzeczypospolitej niema przywilejów i tytułów z wyjątkiem naukowych.

3) *Sejm Rzeczypospolitej.*

Wyobrażeniem i wszechwładczą nad narodem jest Sejm Rzeczypospolitej co 4 lata obierany w głosowaniu równym, bezpośrednim, tajnym i stosunkowym wszystkich obywateli. Sejm jest władzą prawodawczą.

Uchwały Sejmu są wyrazem woli narodu. Gdy większość w Sejmie decyduje—mniejszość ma obowiązek ustąpić. Mniejszość może zwrócić się do Naczelnika o spowodowanie ponownego rozpatrzenia sprawy. Zapowiedź taka podpisana ma być przez 4-tą przynajmniej część pełnego składu poselskiego Sejmu.

Każda uchwała Sejmu, zanim stanie się ustawą będzie przedłożona Naczelnikowi Rzeczypospolitej.

4) *Naczelnik Rzeczypospolitej.*

Władze najwyższej pieczy nad ustawami i ich wiernego wykonywania oddaje naród Naczelnikowi Rzeczypospolitej, obieranemu na lat 7 w równym bezpośrednim tajnym głosowaniu wszystkich obywateli.

Naczelnik jest pierwszym wśród równych obywateli Rzeczypospolitej za Sejmu zgodą pokój i przymierza zawiera albo wypowiada.

Naczelnik jest wodzem naczelnym sił zbrojnych Rzeczypospolitej powołuje rząd przed Sejmem odpowiedzialny, mianuje dowódców i wyższych urzędników, do których należy wyznaczenie niższych organów władzy.

Naczelnik posiada też prawo łaski względem przez sądy potępionych, wyjąwszy wyższych urzędników, winnych nadużycia władzy.

Naczelnik w czasie prawem przepisany rozpisuje do Sejmu wybory, zwołuje Sejm corocznie, przynajmniej na 6 miesięczną zwyczajną, a w razie potrzeby nadzwyczajną sesję.

W razie przekroczenia konstytucji przez Naczelnika Sejm może uchwalić większością przynajmniej dwóch trzecich składu poselskiego Sejmu przeprowadzenie nowych wyborów Naczelnika. Każdy akt rządu Naczelnika wymaga podpisu odpowiedniego ministra.

5) *Rząd.*

Rząd Rzeczypospolitej stanowią wspólnie ministrowie przez Naczelnika mianowani, przed Sejmem odpow. edzialni.

Mianowanie i odwołania ministrów następuje na wniosek powołanego przez Naczelnika prezydenta ministrów. Przed objęciem urzędowania składają oni przed naczelnikiem ślubowanie wiernego sprawowania urzędu.

Prezydent ministrów i ministrowie tworzą radę ministrów, występującą nazewnętrz jako rząd jednolicie.

Sejm większością dwóch trzecich głosów może postawić ministra w stan oskarżenia za przekroczenie konstytucji lub jakiegokolwiek ustawy.

Ustrój administracyjny Rzeczypospolitej opierać się będzie na zasadach decentralizacji i współdziałania czynnika obywatelskiego z czynnikiem urzędniczym.

Urządnik Rzeczypospolitej, w jej imieniu działając, winien być przejęty szlachetnym duchem uspołecznienia i odpowiedzialności, strzegąc się przetworzenia w członka kasty, od obywateli oderwany.

6) *Samorząd.*

Obywatele zespoleni są w narodowej społeczności samorządnie.

Sprawy społeczne, które wymagają jednolitości urzędzeń Rzeczypospolitej będą przekazane Sejmowi władnemu normować ustrój prawa i rozwój społeczności w drodze osobnych ustaw.

7) *Sądy.*

Rekordem konstytucji polskiej jest, że w sercach obywateli pisana jest, iż z pojęć ich o podstawach ładu społecznego wyrasta. Poza tem o porządku prawnym i stosunkach między mieszkańcami i władzami rozstrzygają sądy, których zadaniem jest na poczuciu prawnym obywateli opierając się, rozwijać je i ustalić, przy czem znamionować ma sędziego związek ścisły z pojęciami ogółu o sprawiedliwości.

8) *Siła zbrojna.*

Rzeczpospolita do pokoju powszechnego zmierza, lecz położona między państwami najeźdźczymi, zaprzeczającymi jej prawa do niepodległości i całości, zmuszona jest spokoj służyć siłą oręza wykuwać.

W tym celu wszyscy, niewiasty wyjąwszy, przechodzą od 20 roku życia świadczenia wojskowe oraz trzydziestoletnią do pospolitego ruszenia przynależność.

9) *Skarb.*

Obywatel dla utrwalenia wolności i rozkwitu Rzeczypospolitej dać musi pobór postępowy od majątku, dochodu, przyrostu wartości i zbytku.

10) *Zdrowie i praca.*

Rzeczpospolita zawsze pamiętać będzie, że potęgą, utrzymującą naród, jest praca, kierowana wiedzą. Rzeczpospolita baczną zwróci uwagę na walkę z chorobami i nadmierną śmiertelnością.

Także ustanowione będzie zabezpieczenie bytu pracowników, którzy zdolność do pracy postradali jak również wdów i sierot, które własną pracą utrzymać się nie mogą.

Szczególniejszą opieką otoczą ustawy prace nieletnich i macierzyństwo.

11) Oświecenie i twórczość.

Oświata powszechna jest potrzebą narodu, warunkiem jego powodzenia i rozkwitu. Zadaniem przeto rządu i społeczności samorządnych będzie czuwać nad tym, by młodzież również wiejska jak i miejska mogła otrzymać odpowiednie wykształcenie.

12) Kościół i wiara.

Kościół i wiara najgłębsze uczucia i dążności najwznioślejsze piastując, cieszyć się będą opieką troskliwą Rzeczypospolitej. Poręcza ona wszystkim obywatelom pokój w wierze i obrządków religijnych wolność. Wolności jednak wyznania nie można użyć w sposób uwłaczający innym i nikt nie może się uchylić od pełnienia obowiązków publicznych w imię swoich wierzeń religijnych.

Stosunek Rzeczypospolitej do kościoła katolickiego będzie określony w ustawach na podstawie porozumienia ze stolicą apostolską, zaś stosunek do innych kościołów i wyznań po wysłuchaniu uchwał ich reprezentacji.

W przededniu decyzji.

Z wielkim napięciem oraz uwagą śledzą społeczeństwa europejskie przebieg obrad wersalskich, oraz ostatecznych przygotowań do tekstu preliminarzów pokojowych, które, jak zapowiadają urzędowo, w tych dniach mają wręczone być delegacji niemieckiej.

Nie trudno się domyśleć, iż warunki te dla Niemców nie będą bynajmniej łatwe ani też łagodne. Na nich spada przecież groźna odpowiedzialność za rozpętanie niesłychanej burzy dziejowej, w postaci olbrzymiej wojny narodów, oni to rozdmuchali i wznieśli przerażający pożar bolszewicki, przed którym obecnie i sami ostatec się nie mogą... Dyplomacja ententy od kilku miesięcy walczy już z nieprzewidywanymi trudnościami, aby tę równowagę oraz spokój i porządek, zachwiane i zburzone przez butne państwo „bojaźni bożej“, napowrót zaprowadzić na świecie, wskrzeszając wszędzie normalne życie, któreby oparłszy się na pracy i organizacji, dało znów światu dobrobyt i ciszę dosytną...

Już kilkakrotnie ogłoszenie warunków pokojowych Niemcom było odkładane. Dowód to, że musiano poczynić tam w ostatniej chwili pewne zmiany oraz uzupełnienia, które tembardziej nas obchodzą, że dotyczą one również i najżywniejszych naszych spraw.

Jak wiadomo, najważniejszym szkopułem nieporozumień w sprawie polskiej stała się kwestja gdańska, tę sprawę jednak podobno już załatwiono definitywnie, opierając się na kompromisowym połączeniu wniosków komisji polskiej Cambona oraz zastrzeżeń angielskich, czynionych przez Lloyd'a George'a, który pod tym względem stał się rzecznikiem interesów kapitalistów angielsko-żydowskich, grupujących się około wybitnie antypolskiego dziennika „Manchester Guardian“.

Nie od rzeczy będzie nadmienić, iż głównym „spiritus movens“ do spraw polskich przy angielskim premierze jest sławetny p. Dawson, korespondent i współpracownik tego pisma... Nic więc dziwnego, że Anglja zajęła tak nieprzychylnie stanowisko w stosunku do sprawy polskiej.

Kompromisowe rozwiązanie zagadnienia gdańskiego, przeprowadzone wbrew przedstawicielowi Anglii pod presją Francji i Ameryki, czyni z Gdańska, jak wiadomo, port wolny, znajdujący się jednak pod sferą czegoś w rodzaju protektoratu polskiego. Przyznaje nam ono również dość obszerne wybrzeża morskie Prus Zachodnich 120 km. długości, oraz Śląsk Górny i, naturalnie, Poznańskie.

Takie postawienie sprawy polskiej, zaspakaja nasze najżywniejsze interesy państwowe. Jeśli w ostatniej chwili w zakątkach kulisów dyplomatycznych nie poczyniono na naszą niekorzyść pewnych zmian lub okrojzeń, to załatwienie granic Polski z Niemcami zadowoli nasze aspi-

racje narodowe, Naturalnie, iż kwestją jeszcze jest, jak zachowają się Niemcy, których tajemnicze zbrojenia, dwuznaczne enuncjacje prasy oraz wcale niedwuznaczne pogroźki w stronę Polski powinny obudzić w nas czujność i zmusić do poczynienia niezbędnych przygotowań.

W każdym bądź razie społeczeństwo polskie

ze zrozumiałą niecierpliwością lecz zarazem z godnością powagi wyczekuje ogłoszenia tekstu traktatu pokojowego, od którego spodziewa się sprawiedliwego i przychylnego rozwiązania naszych spraw.

Ichtiosaurus.

Decydujące chwile w Paryżu.

Prace nad traktatem pokojowym.

Lion, 6 maja (PAT.) Na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady gabinetowej francuskiej André Tardieu przedstawił wyczerpujące exposé o całości traktatu pokojowego. Następnie fachowi ministrowie analizowali poszczególne klauzule techniczne. W dalszym ciągu rada ministerjalna omawiała kwestje dyplomatyczne.

Brzmienie traktatu.

Paryż, 6 maja (PAT.) Donoszą z Waszyngtonu, że według informacji „Chicago Tribune“ wczoraj rano ukończono redakcję streszczenia traktatu pokojowego. Zawiera ono 12,000 słów. Sam traktat ukończono wczoraj wieczorem. Sprawę kabli niemieckich przekazano Komisji międzynarodowej do zbadania. Jest wniosek o przyznanie 13 kabli Anglii, a 2-ch pozostałych Francji. Opinia publiczna w Anglii sprzeciwia się zniszczeniu floty niemieckiej.

Ustalenie preliminarzy pokojowych.

Wiedeń, 6 maja (PAT.) Preliminarze pokojowe będą w niedzielę wieczorem definitywnie ustalone. Traktat pokojowy zostanie wydrukowany w ciągu 48 godzin, a wręczenie go Niemcom nastąpi we czwartek albo w piątek. W sprawie Włoch rada „3-ch“ nie powzięła żadnej decyzji, natomiast nadszedł do ministerjum spraw zagranicznych dłuższy telegram od Orlando o sytuacji. Szczegóły o treści tej depeszy będą podane do wiadomości publicznej dopiero po wręczeniu jej szefom rządów ententy.

Za przykładem Włoch.

Lion, 6 maja (PAT.) Delegacja chińska telegrafowała do Pekinu, czy ma opuścić konferencję pokojową z powodu postanowienia w sprawie Kiau-Czau. Większość delegacji chińskiej jest zdania, że trzeba iść za przykładem Włoch, gdyż chińska delegacja więcej ma powodów do skargi aniżeli Orlando.

Uwolnienie więźniów polskich.

Lwów, 6 maja (PAT.) „Gazeta Poranna“ donosi, iż z pośród internowanych udało się uwolnić władzom polskim 2,000 osób płci obojga.

Odwrót rusinów.

Kraków, 6 maja. (PAT.) Z Jarosławia donoszą na podstawie relacji zbiegów, przybyłych z okolic obsadzonych przez rusinów, że zarówno w Borysławiu jak i Drohobyczu komendanci i komisarze ukraińscy przygotowują się do odjazdu.

Polska żywność dla Wilna.

Warszawa, 6 maja (PAT.) Komisarz pełnomocny przy armji czynnej w Wilnie, p. M. Jaromont, oznajmił ludności o nadejściu do Wilna transportu żywności, która w pierwszym rzędzie rozdana będzie szpitalom, zakładom dobroczynnym oraz najbiedniejszej ludności, następnie zaś ludności pozostałej.

Ma cześć Paderewskiego.

Paryż, 6 maja. (PAT.) Minister spraw zagranicznych Pichon wraz z małżonką wydali śniadanie na cześć prezydenta Paderewskiego.

Mija rosyjska.

Lion, 6 maja (PAT.) Z Marsylii donoszą, że na pokładzie okrętu „Suirah“ udało się do Konstantynopola misja rosyjska pod wodzą generała Durnowa i konsula francuskiego Bussara.

Niemiecki minewer dyplomatyczny.

London, 6 maja (PAT.) Delegaci niemieccy w Wersalu podnieśli kwestję nieobecności delegatów włoskich, zwrócili także uwagę na sytuację Jugosławiji na Konferencji pokojowej wobec tego, że państwa sprzymierzone nie uznały nowego zjednoczonego Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweńców.

Przyczyny zwłoki.

Paryż, 6 maja. (PAT.) Według „Petit Parisien“ traktat pokojowy będzie przedłożony Niemcom nie w środę, lecz w piątek lub w sobotę. „Matin“ dowodzi, że przyczyną zwłoki jest wyczekiwanie na delegację włoską.

Wracają do Paryża.

Paryż, 6 maja. (PAT.) Ambasador włoski w Paryżu zawiadomił naczelników rządów ententy, że Orlando i Sonino wieczorem wyjadą z Rzymu i przyjadą do Paryża w środę rano.

Niemcy się niecierpliwią.

Wiedeń, 6 maja (PAT.) Delegaci niemieccy wystosowali dziś zapytanie do rządów ententy, kiedy będzie im wręczony traktat pokojowy. Ententa dotychczas nie dała odpowiedzi.

Ważna chwila.

(Tel. wł. „Rozwoju“.)

Paryż, 6 maja. Według ostatnich informacji — Niemcom wręczą dzisiaj warunki pokoju. W świecie dyplomatycznym przeważa zdanie, iż dzięki osobistym wpływom premiera Paderewskiego i poparciu ministra francuskiego Cambona Gdańsk zostanie nam nieodwołalnie przyznany. Oficjalne koła zachowują w tej mierze milczenie.

Rozbrajanie spartakusowców w Monachjum.

Wiedeń, 6 maja (PAT.) Donoszą z Monachjum: Dzień 5-go maja przeszedł bez znaczących walk. Wczoraj przed południem był także spokój, po południu zaś walczone koło koszar targowych. Było wielu zabitych i rannych. Rozbrojenie postępuje dalej. Usuwa się gniazda spartakusowców jedno za drugim.

Trzebią ich.

Berlin, 6 maja (PAT.) Wojska rządowe w Monachjum trzebią nadal komunistów monachijskich. Dzień 4-go maja święcono w Monachjum, jako dzień zwycięstwa wojsk rządowych, które publicznie obrzucała kwiatami. Tramwaje i pociągi nie funkcjonują. Natomiast telefony i telegrafy są czynne. Okazuje się prawdą, że komuniści znęcali się nad swoimi oficerami w sposób bestjałski. Mordów dokonywali komuniści na rozkaz dr. Lewina.

Teror bolszewików w Ameryce.

Waszyngton, 6 maja. (PAT.) Urzędnicy pocztowi wykryli 17 przesyłek, w których były maszyny piekielne. Przesyłki były adresowane do ministrów i innych wybitnych osób między innymi do Morgana i Rockfelera. Obawiają się, że kilka przesyłek doszło do adresatów. Jedna wybuchła u senatora Hartwicka i zraniła jego żonę i służbę. Także z San Francisco i z innych miast donoszą o eksplozjach.

Kongres amerykański.

Wiedeń, 6 maja (PAT.) Wilson zamierza zwołać Kongres amerykański na 5 czerwca

Na nutę pokojową.

Paryż, 6 maja. (PAT.) Sejm zachodnio-ukraiński składać się ma ze 160 posłów ukraińskich, 33 posłów polskich, 37 żydów i 1 Niemca. Nowy gabinet ukraiński ogłasza manifest do narodu, w którym wyraża pragnienie żyć w najlepszych stosunkach z sąsiadami Ukrainy.

Ekaterynburg siedzibą rządu syberyjskiego.

Lion, 6 maja. (PAT.) z Ekaterynburga donoszą: Są w toku przygotowania, mające na celu przeniesienia rządu syberyjskiego z Omska do Ekaterynburga. Administracja cywilna pozostanie jeszcze przez jakiś czas w Omsku. Admirał Kozczak zamieszka w Ekaterynburgu.

Tryumfy oręża rumuńskiego.

Bukareszt, 6 maja. (PAT.) Rumuńska głowna kwatery ogłasza pod datą 5-go b. m.: Wojska rumuńskie zajęły całą okolicę na wschód od Cisy.

Misja angielska w Budapeszcie.

Wiedeń, 6 maja. (PAT.) Angielska misja przybyła wczoraj osobnym pociągiem do Budapesztu.

Układ handlowy.

Berno, 6 maja. (PAT.) Pomiedzy Włochami a republiką czesko-słowacką został zawarty układ handlowy.

Państwo ormiańskie.

Paryż, 6 maja. (PAT.) Odbił się tutaj narodowy kongres ormiański, który ustalił wspólny program dążności ormian i ustanowił komisję, mającą opracować konstytucję nowego państwa ormiańskiego.

Katastrofa lotnicza.

Londyn, 6 maja. (PAT.) Samolot którym jechał gen. Sykes, naczelny kontroler lotnictwa cywilnego, spadł w pobliżu Kenley. Pilot zginął, a generał doznał ciężkich obrażeń.

Finanse Anglii.

Londyn, 6 maja. (PAT.) W izbie gmin Chamberlain przedstawił budżet państwa, w dłuższym ekspozycie wyjaśniał położenie finansowe. Wydatki preliminowane są na sumę 1,434,910,000 funtów szterl., a dochody na 1,159,650,000 funtów szterl. Deficyt jest więc mniejszy, niż niektórzy przewidywali i może się jeszcze zmniejszyć w ciągu roku, po zapłaceniu przez aliantów pożyczek oraz po zwrocie przez nieprzyjaciela odszkodowania wojennego. Izba uchwaliła prowizorium budżetowe.

Olbrzymi pożar.

Jokohama, 6 maja. (PAT.) Olbrzymi pożar zniszczył 3,500 domów. szkody obliczają na 2,500 milionów franków. Setki osób odniosło przy pożarze obrażenia, 16 osób zaginionych.

— Szczęście nam sprzyja.

k) Powrócili z Wiednia ławnicy magistratu łódzkiego, Kaffanke i inż. Dyljon, którzy bawili tam w sprawie zaciągnięcia pożyczki miejskiej. Wynik podróży jednak jest niepomysłny, w Wiedniu udzielenia pożyczki odmówiono. Nato miast proponowano Łodzi pożyczkę instytucyjną, na roboty kanalizacyjne, lecz pod warunkami, iż materiały i maszyny do wykonania prac sprowadzone zostaną z Wiednia i pożyczkodawcy prowadzić będą roboty bezpośrednio. Propozycja ta jednak nie konwenjuje magistratowi.

Możemy sobie zatem powiśzować. Los nam sprzyja — niedostaliśmy pożyczki w koronach — czyli w bezwartościowych banknotach, za które potem musieliby grubo zapłacić mieszkańcy miasta.

— Umieszczenie teatru.

k) Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej rozważono nagły wniosek magistratu umieszczenia teatru polskiego. W tym celu postanowiono wybrać komisję mieszaną, do której wejdą przedstawiciele magistratu, Rady miejskiej tow. teatralnego i osoby dokooptowane.

Z ramienia Rady miejskiej wybrano pp. inż. Koźmińskiego, Chwałbińskiego, Kotkowskiego, Mierzwińskiego i Gulewskiego.

— Zmniejszenie racji cukru.

k) W nadchodzącym okresie zredukowana będzie racja cukru z funta do trzech ćwierci ni osobę.

— W sprawie soli.

k) Delegat magistratu łódzkiego, radny Jarawski, powrócił z Wieliczki, gdzie bawił w sprawie zaopatrywania Łodzi w sól bezpośrednio z kopalni. Jednakże wobec tego, iż państwowy urząd zakupu artykułów pierwszej potrzeby czyni starania o ujęcie w swe ręce spraw dostaw soli wogóle, przeto starania magistratu łódzkiego prawdopodobnie nie osiągnęły pożądanego wyniku. Czyli kochani mieszkańcy płacicie dalej paskarskie ceny za sól, a tam w Warszawie napiszemy tymczasem referat o tem, jak obniżyć ceny soli.

— W celu usunięcia wrogich żywiołów.

a) Ministerjum spraw wewnętrznych nadesłało do powiatowego komisarza rządowego odezwę w której poleca niezwłocznie donieść Urzędowi do spraw jeńców, uchodźców i robotników, ci następuję: 1) czy znajdują się w komisarjacie żywioty obce, które podlegać powinny przymusowej ewakuacji; 2) z jakich powodów one przybyły i osiedliły się, oraz z jakich powodów należy je przymusowo ewakuować i 3) miejsce pochodzenia i dokąd ewakuować je należy.

— Podatek od nieruchomości.

a) W miejscowym Urzędzie Skarbowości przy Wydziale podatkowym miejskim, utworzoną nową sekcją podatku od nieruchomości.

— Opłaty pocztowe.

Za doręczenie wszelkiej awizacji pocztowej o nadejściu pieniędzy, posyłek wartościowych t. d., poczta będzie pobierała opłatę 10 fen. przy odbiorze posyłki.

— Wyjazd misji żywnościowej amerykańskiej.

k) Nadzwyczajna misja żywnościowa amerykańska, bawiąca od kilku dni w Łodzi, wyjechała do Kalisza i powraca do Łodzi dopiero w środę.

— Papierosy nadchodzą.

k) Jak się dowiadujemy z Urzędu skarbowego, zakupiono w Danji i Holandji 100,000,000 papierosów, które w krótkim czasie mają być sprowadzone. Łódź z tego transportu otrzyma pokaźną ilość.

— „Zachodnie kresy Polskie”.

a) Na dochód Polskiej Macierzy Szkolnej, w związku z „Wielką kwestą Majową” odbędą się w piątek, sobotę i niedzielę bieżącego tygodnia przy ul. Piotrkowskiej 243, odczyty znakomitego geografa prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Ludomira Sawickiego, p. t. „Zachodnie kresy Polskie”.

Odczyty rozbite są na trzy części: 1-sza „Pobrzeże Gdańskie”; 2-ga „Zagłębie Śląskie”; 3-cia „Zagadnienie słowackie”.

Bilety nabywać można w biurze Macierzy Szkolnej, Piotrkowska 150, od g. 4-ej do 7-ej po południu, lub przy wejściu na sale.

Tajemnicze stowarzyszenie o 30,000 mk. kapitału.

W Frankfurcie nad Menem dnia 21. 2. 1917 roku: została wniesiona do handlowego wykazu firm miejscowego Sądu okręgowego spółka p. t. („Jüdischer Zeitungsverlag, G. m. b. H.”) „Żydowskie stowarzyszenie nakładowe S. w. o. p.”

W urzędowym ogłoszeniu Sądu w gazecie „Frankfurter Zeitung” z 27. 2. 1917 czytamy:

Celem niniejszego przedsiębiorstwa jest kupno, dzierżawa oraz eksploatacja żydowskich gazet i czasopism. Przedsiębiorstwo to w gazecie przez siebie wydzierżawionej „Warschauer Tageblatt” postanowiło bronić ortodoksów żydowskich, oraz celem bronięcia państwowych interesów w czasie okupacji Polski stać w ścisłej łączności z niemieckimi władzami okupacyjnymi. Kapitał zakładowy wynosi 30,000 mk.

Kierownikiem tego towarzystwa jest redaktor Selig Schachnowitz w Frankfurcie nad Menem.

O ile wiadomo było naszej redakcji wydawnictwo żargonowego pisma „Warsch. Tagebl.” zostało wstrzymanem dn. 1. 2. 1917 roku.

Aliści w ostatnich dniach wyczytaliśmy wzmiankę w gazetach warszawskich, iż na granicy przyłapano 2 żydków przekradających się z Niemiec do Polski z grubszą gotówką. Aresztowani i odstawieni do Warszawy oświadczyli, iż pieniądze wiozą z Frankfurtu nad Menem dla wypłaty współpracownikom gazety „Warschauer Tageblatt”. Na tej podstawie władze polskie uwolniły aresztowanych.

Do tej chwili wszystko dobrze — ale gazeta „Warschauer Tageblatt” na mocy obowiązujących przepisów powinna zostać oddana pod zarząd przymusowy — jak tyle innych przedsiębiorstw niemieckich, zwłaszcza takich, które pragną celem popierania państwowości niemieckiej zostać w ścisłym stosunku z władzami okupacyjnymi.

Może na powyższe odpowiedzą nam urzędnicy państwowi, którzy wypuścili agentów pana Schachnowitza z Frankfurtu nad Menem.

Dr. S.

KRONIKA.

Dziś, d. 7 maja 1919 r.

Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej nabywać można (po potrąceniu procentu):

100	markowe, koronowe, rublowe	za	97,58
500	"	za	487,92
1000	"	za	975,83
5000	"	za	4879,17
10000	"	za	9758,33
			799 3

— Komunikat misji koalicyjnej.

Nadesłano nam komunikat misji koalicyjnej, prostujący rozpущzone po mieście pogłoski o tem, jakoby pobyt oficerów koalicyjnych w Łodzi miał znamionować... okupację.

Domyśleć się można, przez kogo rozsiewane są tego rodzaju brednie, w które żaden rozsądny i zdrowomyślący człowiek nie może przecież uwierzyć. W oficerach koalicji witamy sprzymierzeńców, spieszących z pomocą krajowi z pomocą. Dowody gorącej wdzięczności oraz szczerzej sympatji społeczeństwo łódzkie złożyło sympatycznym gościom z Zachodu, witając ich owacyjnie w czasie uroczystości 3 maja oraz na wszystkich zebraniach publicznych, gdziekolwiek się ukaza. To też prosimy pp. oficerów sprzymierzonych armii o nietraktowanie na serio tych bajek, rozpущanych przez wrogie elementy, w które nikt u nas przecież nie wierzy.

— Polski bank.

a) W celu zorganizowania akcyjnego towarzystwa pod nazwą „Bank polskich kupców i przemysłowców w Łodzi” odbyło się zebranie udziałowców Izby handlowej bankowo-przemysłowej polskiej.

Dyskutowano nad niektórymi poszczególnymi paragrafami statutu, których liczba wynosi 65.

W myśl statutu Bank polskich kupców i przemysłowców chrześcijan w Łodzi ma na celu prowadzenie wszelkich czynności w zakresie bankierstwa wchodzących. Spółka akcyjna nabydzie całe przedsiębiorstwo bankowe, istniejące pod firmą Izby handlowej bankowo-przemysłowej w Łodzi.

Statut w całości przyjęto i postanowiono przystąpić do zatwierdzenia ministerjum.

Kapitał wkładowy spółki wynosi 5 milionów marek, podzielony na akcje po 500 mk. każda. Właścicielami akcji mogą być tylko chrześcijanie. Pierszeństwo do nabywania akcji mają członkowie Stowarzyszenia polskich kupców i przemysłowców chrześcijan w Łodzi.

Jako założyciele spółki figurują pp. J. Nowosielski, Cz. Dybczyński, A. Trautwein, Edm. Bogdański i K. Chądzyński.

— Z Wydziału szkolnictwa.

a) W nadchodzący czwartek, tj. d. 8 b. m., o godz. 11-ej przed południem odbędzie się posiedzenie Wydziału szkolnictwa, na którym rozpatrywane będą sprawy: budowy gmachów szkolnych, ambulatorjów, otwarcia w Łodzi średniej szkoły technicznej i sprawy bieżące.

— Zimna.

Od kilku dni panują u nas niezwykle zimna. Dzisiaj temperatura wynosiła rano zaledwie 3° C. Z Zakopanego sygnalizują nam, iż od 2-ich dni pada tam śnieg. Pod Lwowem wielkie zadymki śnieżne. W Limanowej (Galicja Zach.) śnieg zasypał tor kolejowy. — Z Paryża donoszą, iż w ostatnich dniach kwietnia spadły tam gęste śniegi oraz w nocy panowały przymrozki, które zagrażają poważnie urodzajom tegorocznym.

— Poświęcenie pociągu.

W niedzielę odbyło się poświęcenie pociągu sanitarnego łódzkiego. Poświęcenia dokonał ks. prałat Tymieniecki.

Wczoraj pociąg ten odszedł już do Warszawy.

— Znowu terror.

k) W dzisiejszych czasach nie nazbyt przyjemną jest rzeczą powracać przemysłowcom do rodzinnego miasta. Doznał tego wczoraj znany w naszym mieście p. Heinzel który onegdaj orzybył do Łodzi z Warszawy i stanął w Grand Hotelu.

Wieści o powrocie lotem błyskawicy rozeszła się pomiędzy robotnikami, którzy wnet uplanowali napad i gdy wczoraj o godz. 11-ej zrana p. Heinzel zdołał okazać się na ulicy, dopadły go tłumy robotników, p. H. ratował się ucieczką do Grand Hotelu; portjer zatrzasnął drzwi w porę.

Nadszedł policjant — który usiłował tłum rozprościć, a gdy to się nie udało, zatelefonowano po posiłki. Niebawem przybył większy oddział policji, który tłum rozproszył.

Czy to bardzo pomaga do uruchomienia przemysłu — niewiemy?

— Strajkomanja.

Robotnicy w gazowni wczoraj o g. 10 rano porzucili pracę, z powodu iż nie doszło do porozumienia z Zarządem w sprawie nowych żądań ekonomicznych, wystawionych przez nich.

Zatarg powstał na tle odszkodowania za czas wojny.

Wieczorem w magistracie wyznaczono posiedzenie nadzwyczajne komisji kontrolującej gazowni, elektrowni i tramwajów miejskich. Przedmiot obrad — strajk w gazowni i wynik pracy komisji co do określenia stanu finansowego konsorcjum.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Dziś „Krakowiaci i Górale” w wykonaniu całego zespołu.

We czwartek dwa przedstawienia: po południu o godz. 3 po raz pierwszy po cenach popularnych „Balladyna” J. Słowackiego. Wieczorem zaś wodewil ze śpiewami i tańcami p. t. „Robert i Bertrand”.

W piątek ukaże się po raz pierwszy „Nitouche”.

Z sali Koncertowej.

a) Celem uczczenia 100-letniej rocznicy urodzin wielkiego pieśniarza polskiego i mistrza tonów Stanisława Moniuszki — Towarzystwo śpiewacze im. Moniuszki w Łodzi zorganizowało w sali Vogla wielki koncert, poświęcony wyjątkowo twórczości genialnego kompozytora. Jak było do przewidzenia, publiczność stawiała się na wezwanie organizatorów koncertu i zapełniła salę po brzegi. Estradę, w głębi której umieszczono bust Moniuszki — udekorowano w zieleń i kwiaty. Program wieczoru był interesujący i bardzo urozmaicony. Rozpoczęła go krótka pogadanka p. B. Busiakowicza o twórczości Moniuszki. Następnie chór męski pod dyktando p. Miłka z towarzyszeniem orkiestry, odśpiewał poloneza z op. „Halka”.

Znakomicie zgrana orkiestra symfoniczna pod batutą p. Bronisława Szulca — wykonała cały szereg utworów, jak np. uwerturę do opery „Hrabina”, muzyką baletową z tejsze opery, oraz uwerturę do opery „Halka”, zbierając zasłużone oklaski. Chór mieszany Tow. im. Moniuszki zaprezentował się korzystnie — odśpiewawszy czysto i rytmicznie szereg pieśni, między innymi „Graduał” i „Credo”.

Bardzo życzliwie przyjmowany chór męski ofiarował słuchaczom całą wiązkę melodyjnych pieśni — stanowiące wyjątki z opery „Hrabina”. Prawdziwą atrakcją koncertu był udział

Ś. † P.
HENRYK KLINGER
po długich i ciężkich cierpieniach
zmarł dnia 5 maja nasz ukochany
ojciec i mąż.
Stroskana rodzina zaprasza krewnych i znajomych na pogrzeb. Złotki wyprowadzone będą na cmentarz katolicki w Zarzewie dnia 7 maja, o godz. 2-ej po południu, z domu przy ul. Kunicera Nr. 20 w Widzewie.
783-1 Żona, córka i zięć.

Podziękowanie.
Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę ś. † p. 788-1
Marjannie Zbrażyńskiej
obywatelce miasta Lutemierska, zmarłej 27-go kwietnia 1919 r., a szczególnie ks. proboszczowi Nowickiemu, śpiewakom, strażnicy ochotniczej, obywatelom, krewnym i znajomym składa serdeczne „Bóg zapłać” pozostała w głębokim smutku **RODZINA.**

znakomitego tenora warszawskiego, Stanisława Gruszczyńskiego, odśpiewał arję z kurantem z op. „Straszny Dwór” — arję Jontka z opery „Halka” — a na owacyjne i entuzjastyczne przyjęcie zmuszony był nad program wykonać bravurową arję z op. „Hrabina”.

Słuchacze nie szczędzili śpiewakowi oznak swego zadowolenia — darząc huraganem oklasków.

Debiut rady miejskiej.

k) Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej już w nowym lokalu przy ul. Średniej 14, omawiano nagły wniosek w sprawie aprowizacji, przyczem krytykowano politykę min. aprowizacji i komunikacji, rezultatem czego jest ogłodzenie miasta. Uchwalono odpowiednią rezolucję.

Między innymi mówcami tow. Płóciennik zaproponował, aby, jeżeli rząd niema egzekutywy przy ściąganiu kontyngensu artykułów żywnościowych, to należy ustroić republikę łódzką, uzbroić odpowiednią ilość przedstawicieli proletariatu, który siłą weźmie to co potrzebuje... Ładne metody! Nawet przewodniczący dr. Rosenblatt powstrzymywał niektórych mówców, co z trybuny rzucali aluzje do pracy przedstawicieli rządu i delegatów zagranicznych, polegającej na piciu szampa.

Inny znów proponował, aby wsadzić do ciupy ministrów aprowizacji i komunikacji.

Nowe sposoby prowadzenia obrad — nowe metody parlamentaryzmu.

Na kolejach.

a) Zarząd główny Związku kolejarzy rozesał zapadłą na zebraniu wężła warszawskiego rezolucję do wszystkich kół z propozycją poparcia tej rezolucji chociażby drogą walki i akcją ogólnego strajku.

Na skutek tej odezwy zarząd wężła łódzkiego kolejarzy zwołał zebranie na którym uchwalił, w tym samym duchu jak postanowiono w kole wrocławskim, skierniewickim i innych.

Koła te nadmienają, że przeprowadzenie choćby krótko-terminowego strajku kolejowego pociągnęłoby za sobą nieobliczalne skutki i przerwanie dowozu żywności dla ogłodzonych wojną miejscowości i dla dzielnie walczących braci naszych na kresach, przerwanie dowozu amunicji, co obezwładniłoby bohaterkich obrońców, wytrącając im broń z ręki a nas wtrącając w otchłań nędzy i anarchji.

Nie wolno nam przerywać rozpoczętego chlubnie dzieła na odebranej od okupantów kolei. — Pracować winniśmy dla dobra, rozwoju, dobrobytu i szczęścia współbraci w Wolnej, Zjednoczonej Polsce.

Proponowany strajk nie mówiąc o anarchji, wyrządziłby nie tylko szkodę tym, którzy z zaparciami się siebie dźwigneli koleinictwo polskie,

tj. szerszej masie kolejarzy nie zwracającej na stan moralny i materialny swój, ale i 9/10 społeczeństwa, na którego usługach są koleje i którego lekceważyć nie wolno. Tak uchwalili patrijotyczni kolejarze, a dobrze płatni robotnicy gazowni strejkują; komentarze zbyteczne.

Nasze sprawy.

W dniu 3 maja odbyło się na Dynasach wielkie zgromadzenie ludowe zorganizowane przez N. Z. R.

Ns zebraniu tem zapadła uchwała, wręczona następnie amb. Pralonowi. Uchwała mówi między innymi:

„Proletariat polski Warszawy w obliczu wszystkich ludów świata stwierdza uroczyście, że własną siłą bronić jest gotów granic swego Państwa przed wszelkimi zamiarami okrojzenia ich na rzecz nieprzyjaciół narodu Polskiego, że nie pozwoli wydrzeć Polsce Gdańską, leżącą nad polskim morzem, polskiego Śląska Górnego i Cieszyńskiego, polskiego Lwowa i Wilna, polskiej Orawy i Spiża i polskich Prus Zachodnich.

Proletariat polski Warszawy oświadcza ludom świata i ich pełnomocnikom na Kongresie Pokoju, iż wszelkie frymarki własnością narodu polskiego uważać będzie za wyzwanie, nigdy ich ze swej strony nie uzna za prawo i, zahartowany w wiekowych walkach z przemożnymi wrogami, — bez lęku dalszą walkę o święte prawa swojej ojczyzny podejmie, wierząc, że wszystkie prawdziwe demokracje świata, a w pierwszym rzędzie bohaterski lud Francji, poprą te wyzwolenie polaków”.

2 maja przybyła do Wilna misja amerykańska, w skład której wchodzi: pułkownik Godson, ataché wojskowy poselstwa amerykańskiego i pp. Mackenzie i Dewald, korespondenci pism angielskich i amerykańskich.

Komisarz generalny kresów wschodnich dr Kolankowski podał się do dymisji. Dymisję przyjęto. Równocześnie Naczelnik państwa powierzył dr. Kolankowskiemu zorganizowanie uniwersytetu wileńskiego.

Stwierdzono urzędowo, że podczas walk z bolszewikami i po wypędzeniu ich z Wilna żydzi i żydówki z poza ukrycia strzelali do żołnierzy polskich. Kilkunastu morderców schwytano na gorącym uczynku.

Jak w bajce...

Niedawno wyszła jeszcze jedna broszura bolszewicka. Tytuł jej: „W sprawach zagadnień programowych PPS”. Broszura ta zasługuje na baczną uwagę, bo autor jej, ukrywający się pod pseudonimem „Mikołaj Iskra”, jest obecnie wodzem bolszewickiego odłamu PPS; myśli więc jego są niejako politycznym credo ludzi, pragnących zmartwychwstać Polskę wtrącić w otchłań anarchji. Przytaczamy niektóre, najbardziej charakterystyczne, ustępy z tej broszury.

Zdaniem tow. „Iskry” nie może być innego wyjścia, prócz międzynarodowej rewolucji socjalnej?

„Nie zrzeknie się swych dochodów burżuazja, dlatego konieczne jest powstanie zrewoltowanych mas proletariatu”.

„Klasa robotnicza nie podporządkuje się uchwałom Sejmu”.

„Należy tworzyć Rady delegatów robotniczych, bo one rozsadzają cały polityczny ustroj Polski”.

„Każda próba utworzenia stałej armji z poboru zmusi klasę robotniczą do czynnego oporu”.

„Jest śmiesznym incydentem, że na czele dzisiejszego państwa polskiego stoi „szczerzy demokracja” — „Józef Piłsudski”.

Oto nieco „złoty myśli” tow. „Iskry”, byłego „przedsiedziela sowietu w Orle”, znanego ze swych wystąpień w Samarze, jednego z twórców polskiej czerwonej gwardji, który jest obecnie nie mniej ni więcej, jak tylko inspektorem administracji w ministerjum spraw wewnętrznych, nazywa się Jan Kwapiński i pobiera pensję 1400 mk. miesięcznie, prócz wysokich dyjet! Kto tu jest „burżuj” głodni robotnicy?

Odkrycie to zrobiła „Gazeta Warszawska”. Ojcowie i matki synów ginących za Polskę, pytają się z rozpaczą, jak długo trwać będzie jeszcze metoda tolerowania rewolucjonistów, „rozsadzających ustrój państwowy”, na stanowiskach rządowych w centralach i na prowincji? Kiedy skończy się przenoszenie agitatorów z jednej posady państwowej na drugą, a rozpocznie ściganie ich jako wrogów państwa?

Z Sejmu.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Początek posiedzenia o godz. 4 m. 15.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego marszałek Trąpczyński wygłosił krótkie przemówienie, poświęcone sprawie konstytucji, poczem Izba przystąpiła do pierwszego czytania konstytucji.

Zabrał głos minister spraw wewnętrznych Wojciechowski, który przedstawił szczegóły projektu rządowego.

Dyskusję nad projektem odroczone na wniosek marszałka do posiedzenia piątkowego, na które przeniesiono również czytanie projektu konstytucji, wniesionego przez PSL (Piastowcy).

Izba przystąpiła następnie do 2 punktu porządku dziennego, tj. do projektu dekretu w sprawie zatwierdzenia kredytu 75 milionów mk.

na uregulowanie pożyczek dla przemysłowców i kredytu 25 milionów marek na pożyczki ulgowe dla drobnych przemysłowców i rękodzielników, które będą udzielane na 6 proc.

W dyskusji zabierali głos p. p. Rudnicki, Szymański, Weincher, Szczerkowski, Wasilewski i Maślanka, wreszcie minister handlu i przemysłu Hacia.

Po przemówieniu p. ks. Sędzińca projekt ustawy odesłano do komisji przemysłowo-handlowej.

Z kolei przystąpiono do ustawy monetarnej.

Minister skarbu, Karpiński, podnosi, że ustawa taka w jakiejś formie przyjęta być musi. Mówca ma nadzieję, że po pewnym czasie uda się zebrać pewną sumę, tak, że bilety Banku polskiego będą miały choćby drobne pokrycie w złocie.

Izba odesłała projekt do komisji finansowo-budżetowej.

Izba przystąpiła do pierwszego czytania ustawy o tymczasowym zaopatrzeniu wdów i sierot po wojskowych. Sprawę odesłano do komisji budżeto-finansowej.

Bez dyskusji odesłano do komisji wojskowej ustawę o rejestracji oficerów.

Nastąpiły wnioski nagłe. I tak przyjęto nagłość wniosku p. Sakraka w sprawie wydania ustawy o lichwie wojennej, przewidującej karę chłosty na paskarzy, a w pewnych ciężkich wypadkach i karę śmierci.

Dalej uchwalono jednomyślnie nagłość wniosku posłów związku narodowo-ludowego w sprawie napadu wojska niemieckiego na terytorium Rzeczypospolitej. Mianowicie: na Wieruszów. Wniosek proponuje wystąpienie w sposób jaknajenergiczniejszy do rządu niemieckiego o natychmiastowe zupełne zadośćuczynienie z zagrożeniem zastosowania środków obronnych i odwetowych.

Zabiera głos pos. Korfanty: Władze wojskowe w Poznaniu w tych dniach odebrały dokument głównej kwatery niemieckiej, w którym wzywa ona wszystkie komendy niemieckie, aby bezustannie prowokowały i atakowały Polaków. Dokument ten mamy w naszym ręku i wczoraj telegrafem iskrowym został on obwieszony całym światu.

Niemcy przedstawiają w Spaa tak jakby prowokację nastąpiły ze strony polskiej. Postępowanie to uwidoczniło się już w protestach pana Erzbergera na komisji rozejmowej w Spaa i w Paryżu.

Następnie Izba wniosła jednomyślnie przyjęła.

Nastąpiły obrady nad nagłym wnioskiem pos. Malewskiego w sprawie gwałtu popełnionego na sejmiku powiatu płońskiego i rozbrojenia wojska przez tłum bezrobotnych.

Nagłość wniosku przyjęto i odesłano go do komisji administracyjnej.

Na tem o godzinie 6-ej m. 45 posiedzenie zamknięto.

„CUD“

Kupują wszystkie oszczędne gospodynie jako doskonałą zaprawę do podłóg.

Najniejsze dotychczas na rynku różne zaprawy do podłóg, przedstawiają masę, rozsmazującą się jak miękkie masło. Powstaje to skutkiem domieszki do wosków różnych innych niewłaściwych dodatków.

Zaprawa „Cud” nie rozsmazuje się, bo jest ścisłą, zaś „Cud” zawiera bowiem w sobie same najlepsze woski i rozciera się tylko w cieniutką warstwę równomiernie.

Zaprawa „Cud” zasycha natychmiast, daje z prawą dziwą łatwością przesłiczny, długotrwały połysk i używana być może w ilości minimalnej.

Skład fabryczny w składzie farb „ZIPOLIN” Warszawa, Graniczna 9, tel. 94-82. 646 36 8

Elektoralna 30.

Tel. 250-65.

Żądać w składach aptecznych i mydlarniach.

Ogłoszenie.

4-te zwyczajne ogólne zebranie

akcjonariuszów Towarzystwa Akcyjnego „Sukcesorowie Lebrechta Muellera” w Nowym Rokicju pod Łodzią odbędzie się w dniu 31 maja r. b. o godzinie 3 po południu w lokalu HOTELU SAVOY w Łodzi, przy ulicy Krótkiej.

Porządek dziennego zebrania:

1. Zatwierdzenie bilansu i sprawozdania za rok 1918.
2. Zatwierdzenie budżetu na rok 1919.
3. Wybór członków Zarządu i kandydatów członków Zarządu na miejsce wybywających.
4. Upoważnienie Zarządu lub poszczególnych członków Zarządu do nabycia 1/24 części nieruchomości wraz z budynkami, położonej w Nowym Rokicju i w Nowych Chojnach pod Łodzią, należącej do rozwidźnionej Otylii Nippe, urodzonej Braeunig i 1/24 części tychże nieruchomości, należącej do Rudolfa Braeuniga.
5. Upoważnienie Zarządu lub poszczególnych członków Zarządu do sprzedaży należącej do Towarzystwa Akcyjnego „Sukcesorowie Lebrechta Muellera” w Nowym Rokicju pod Łodzią nieruchomości i fabryki wraz z budynkami, maszynami, urządzeniem fabrycznym, składem towarów i inwentarzem, położonych w Nowym Rokicju i w Nowych Chojnach pod Łodzią.
6. Wnioski Zarządu i akcjonariuszów.

ZARZĄD

T-wa Akcyjnego „Sukcesorowie Lebrechta Muellera” w Nowym Rokicju pod Łodzią.

789 1

Rury studienne

GALWANIZOWANE 8 cali i 6 cali po 74 stopy, z papą transmisyjną 6-calową;

Filtr miedziany i rury,

a także rury wodociągowe galwanizowane 1/2 do 3 cali z łącznikami i krany 1/2 do 5 cali do sprzedania.

GŁÓWNO A. M.

795-2

Fabryka

urządzona do masła kokosowego w całości lub maszyny i rezerwoary 792-2

do sprzedania

przy stacji GŁÓWNO A. Marjański lub Łódź, Konstantynowska № 14, Durdzikowski.

Dnia 6 maja, o godz. 10 rano, w kościele św. Stanisława Kostki, odbędzie się

Msza św.

Stowarzyszenia Cechu Rzeźników

na które członków swych najuprzejmiej zaprasza

784-1

Zarząd.

Ogłoszenie.

Poszukuje się 3 pokoi z przedpokojem na parterze na biuro Państwowego Urzędu w okolicach ul. Piotrkowskiej, Dzielnej, Nawrot, Przejazdu, Andrzeja, Krótkiej, Pasaż-Majera. Wiadomość: ul. Piotrkowska 96, II piętro. 791-1

Lokal po hotelu oraz Restauracja

Piotrkowska 17 są od 1 lipca bież. roku

do wynajęcia

Zdatne i na inne cele. Lokal po hotelu 30 pokoi dwuokiennej, system korytarzowy, może być na biura lub szkołę. Wiadomość na miejscu w kancelarii domów.

Tamże inne lokale, mieszkania i sklepy do wynajęcia.

Zarząd Domów Rodziny Wernerów Łódź, Piotrkowska 17.

786 3

W 8-o kl. Gimnazjum Filologicznym żeńskim Heleny Miklaszewskiej w Łodzi, Sienkiewicza 61

egzaminu dla uczennic nowowstępujących rozpoczną się dnia 19 maja b. r. o godz. 3 pół po południu. 780 s 2.

Pierwszorzędny zakład krawiecki ubiorów wojskowych i cywilnych

I. CHAJTOWICZ

(Coupeur diplômé à Paris) zawiadania nintejszym Sz. Klientele, iż po powrocie z Rosji wznowił swą działalność Piotrkowskiej 83 1-sza lewa of. przy ul. 1-sza piętro i wykonywa wszelkie zlecenia ze znaną powszechnie umiejętnością tachową podług najnowszych modeli. Przyjmuje także wszelkie przeróbki. 794 n 2

Wiedza krawca.

A. O. TESCHICH i S-ka

Łódź, ul. Kilińskiego № 62 (Widzewska)

POLECAJĄ:

Tekturę asfaltową „Bitum” do krycia dachów, Masę skleijną, Smotę, Cegłę szamotową, ogniotrwałą, Mączkę szamotową ogniotrwałą, Cegłę bazaltową (klinkery), Cement portlandzki. 805 0

Do sprzedania
Rama łańcuchowa kryta 1-o piętrowa Jahra
 (suszenie powietrzem ogrzanem)
 Szerokość 2 mtr., wydajność 1500 arsz. na godzinę.
 Rama pozbawiona bębnow miedzianych oraz wałków kierowniczych. Szczegóły Łódź, Emilji № 5. 772-1

№ 94.

Ten numer telefonu winna mieć w pamięci każda firma, która rozumie, iż jej rozwój i rozkwit zależy od pomysłowej, umiejętnej i oszczędnej reklamy.

Taką Reklamę zapewnić może jedynie
POLSKIE BIURO REKLAMY PRASOWEJ

Odział w Łodzi, ul. Piotrkowska № 84, Telefonu № 94.

Biuro przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism — na dogodnych warunkach.

B. JANKOWSKI i Z. LEWARTOWICZ.

Współcześni Polscy
DZIAŁACZE POLITYCZNI

Mała encyklopedia. Niezbędna dla każdego inteligentnego polaka książka podręczna, zawierająca około 175 życiorysów najwybitniejszych mężów obecnej epoki. 757-1

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Były legionista, z zawodu
TECHNIK, poszukuje posady
 w swym dziale, ewentualnie przyjmie jakiegokolwiek bądź zajęcie. Łaskawe oferty proszę składać w administracji „Rozwoju” dla „Ex wojskowego”. 658 0

Pracownia Gorsetów

„MARTA”

Łódź, Piotrkowska 130 (w podwórzu)

Pełna najwęższe fasony gorsetów, zastosowane do wymagań mody. Wielki wybór gorsetów gotowych po znizonych cenach. Biustonosze, paski brzuszne, prostotrzymacze etc. Przyjmuje reparacje, przeróbki i pranie gorsetów. 765 : 4

Dr. Zygmunt Ługowski

ul. Konstantynowska № 31.

Choroby kobiece i akuszerka
 Przyjmuje od 4-7 p. p. 679-1

Dr. Feliks Skusiewicz
 powrócił.

ul. Andrzeja Nr. 13.

Choroby skórne i weneryczne
 Godziny przyjęć: od 9-11 i od 5-7 i pół p.p. Panie 11-12 rano. 9-10

Dr. H. Sadkowski

choroby wewnętrzne

(specjalnie żołądka i kiszki)

Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 120.

Telefon № 139.

Od 9-11 rano i od 5 do 7 po poł. 136-0

Kupuję srebrne
RUBLE

Wiadomość w administracji „Rozwoju”. 675 0

Wydawca Wiktor Czajewski

Drobne ogłoszenia:

A.A.A. Obrączki złote od 40 marek para, pierścionki, kolczyki duży wybór, gwarancja za złoto 56 próby, zegary ścienne, zegarki, najtaniej bo w mieszkaniu prywatnym. Jan Placek, Brzezińska 10. 2171-10

A.A.A. Potrzebni: rządcy rolnictwa, ni samotni, pisarze prawnicy, gospodynie wiejskie, freblanki tylko z praktyką i świadectwami. Pierwszorzędne Biuro pośrednictwa pracy F. Sekowskiej, Przejazd 14. 2153-3

A.A. Bacność! Tania wyprzedaż resztek. Skorzystajcie z okazji prawie 50 proc. taniej niż ceny zw. Rozmaite resztki na męskie, damskie i dziecięce ubrania i palta. Towary na bluzki, sukno, szewioty, jedwabie, muslin de lin, batysty, krepony. Piotrkowska 60, w podwórzu prawa oficyna, parter, sklep № 1. 2143-cw10

A.A. Meble sprzedaje: szaty, łóżka, kredensy, otomany, pianino, oraz lodownię. Przeździecki, Piotrkowska 108. 1986-1

A) Meble wyprzedam zaraz tanio łóżka, materace, szafy, stół, krzesła, otomanę, bielizniarkę, lustro, biurko, łóżeczko, etażerkę, słupki, wieszak, szafka nocne, komoda. Piotrkowska 223-3 I piętro, front. 1982-3

Sprzedam meble z kilku pokoj. koi. Karola 8-14 lewa oficyna, I piętro. 2099-5

A. Dębowa łóżka, krzesła, szafę, otomanę sprzedam. Sienkiewicza 59 m. 4, oficyna pierwsze wejście, I piętro. 2152-3

A. Nauczycielki, freblanki, wychowawczynie, bony, pielegniarki, biuralistki (ów), kasjerki, ekspedjentki, rządców-agronomów, pisarzy, gospodynie poleca Pierwszorzędne Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej, Piotrkowska 109. 2015-7

A kuszerka Marja Kubicka przykuje. Ul. Piotrkowska № 199. m. 14. 2080-3

B iuralistki, maszynistki, stenografistki i sekretarki zostają szybko przysposobione do objęcia posad biurowych. Kursy buchalteryjne. Piotrkowska 79. 2083-3n2

C zcionki stare, zużyte kupuje Administracja „Rozwoju”. 939-0

D wie duże sale oraz 3 pokoje przyległe, z gazem, odpowiednie dla stowarzyszenia, związku lub fabryczkę. Sosnowa 9. 1975-2

D nia 29 kwietnia zaginął chłopiec lat 13, ubrany w czarną marynarkę, nazywa się Aleksander Szokalski. Ktoby cośkolwiek wiedział o nim, proszony jest o askawę zawiadomienie rodziców na ul. Kielma № 41. 2119-1

D o wspólnej nauki (I klasa) poszukuje się dzieci, dobrze wychowanych, pod kierunkiem rutynowanej pedagogiczki. Piotrkowska 136 m. 1. Szczegóły od 4 do 6 pop. 2164-1

F elczer K. Konieczny, zamieszkały przy ulicy Wólczańskiej 153, powrócił i wykonywa nadal czynności felcerskie. 2165-3

F eliks Belka, zamieszkały przy ulicy Konstantynowskiej № 75 w Łodzi, poszukuje znowu swojej Marjanty z Olszyckich, chorej umysłowo, która, wyszedłszy z domu w r. 1913, więcej nie wróciła. 2161-1

H iromantka studjowała w Paryżu. Odgaduje: procesy, kradzieże, obroty handlowe, zdolności, choroby i miłość. Juljusza 13-46, prawa oficyna, II piętro. 1685-4

J est do sprzedania gospodarstwo 45 mórg ziemi z budynkami, przy lesie Pabjanickim. Wiadomość w Łodzi, ul. Przejazd № 69 m. 4. 2104-1

J est do sprzedania sklepowe urządzenie, Nowe Sady № 33. Wiadomość u właściciela domu. 2170-2

K upię dom w Łodzi. Oferty w Rozwoju pod „l. S.” 15. 2140-es2

K redens, bufet piwny oraz fiszharmonję sprzedam. Ul. Krucza № 4-18. 2086-2

L osy do 4 klasy są do nabycia w Administracji Rozwoju

L odownia duża do sprzedania zaraz. Ul. Sienkiewicza 31 m. 1. 2154-3

M am do wynajęcia jedną lub dwie pary koni do różnych przewozów albo do fabryki na stałe. Oferty w Rozwoju pod „l. S. 16”. 2144-cnp3

M aszynę do szycia, łożko żelazne sprzedam. Nowo-Cegielniana 40 m. 1. 2169-1

M eble z kilku pokoi, kasę ogniotrwałą sprzedam. Piotrkowska 189-9. 2160-3

M eble z kilku pokoi, kasę ogniotrwałą sprzedam. Piotrkowska 189-9. 2069-1

M eble nowe i używane sprzedaje po cenach najniższych. Orla 23, Stolarska. 1499 : 1

O gród owocowy mam do wydzierżawienia. Zgłaszać się tylko do 15 maja do probostwa w Mileszkach. 2182-2

O strzeżenie. W dniu 2 maja, o godz. 7 wiecz., nieznanymi bandyci napadli na dom mój we wsi Nowe Gutkowice, powiat rawski i zrabowali mi oprócz pieniędzy i rzeczy 2 asygnaty państwowe za № O. 147835 jedną na rb. 500 i № P. 198350 jedną na rb. 100. Ostrzegam przed nabyciem tych asygnat. Paweł Byczkowski. 2158-1

P otrzebna zdolna podręczna i uczennica do szycia. Ul. Szkolna 5. 2159-1

P okój kawalerski z oświetleniem i osobnym wejściem do wynajęcia zaraz. Wiadomość w Rozwoju. 2157-3

P otrzebna zupełnie zdolna panina do krawieczyzny. Piotrkowska 154 m. 18. 2163-1

P oszukuje się 2 umeblowanych pokoi z używalnością kuchni w okolicy Piotrkowskiej i Sienkiewicza. Adres: Karola № 4 m. 7. 2152-2

P otrzebna jest wdowa samotna, lub starsza dziewczyna do gospodarstwa. Zakład ogrodniczy, Srebrzyńska 47 (Koziny). 2147-2

P okój umeblowany słoneczny przy chrześcijańskiej rodzinie, tylko dla pań. Oglądać można od 1-3. Piotrkowska 192-16 lewa oficyna II wejście. 2065-1

P oleca się sklepom i kooperatywom pierwsza chrześcijańska pracownia torebek papierowych, sprzedaje papieru do pakowania i sznurków. Władysław Galczak, Al. Kościuszki № 22, lewa oficyna. 1902-3

P oszukuję się maszyny do pisania z alfabetem łacińskim. Łaskawe oferty z ceną: Pabjanice, ul. Kościuszki 54, szkoła realna. 2085-3n2

P otrzebna dziewczyna do sprzątania na stałe. Wólczańska 91-36. 2126-1

P ralnia chemiczna, egz. 23 lata, jest do sprzedania od zaraz. Wiadomość: Cegielniana 69, w pralni. 2232-1

P otrzebna prasowaczka. Ulica Cegielniana 69. 2096-1

P rzyjmę dzieci do kompletu freblowskiego i początków nauki. Radwańska 55 m. 11. 2093-2

P oszukuję zajęcia biurowego; skończyłam 4 kl., zaraz. Oferty dla „Potrzebującej” w Rozwoju. 2100-1

P lace sprzedam (tylko chrześcijanom) pod lasem w Przygoniu. Wiadomość na miejscu u Ołockiego. 2107-3

P ower sprzedam. Składowa 13, stróż wskaże. 2084-1

R estaurację sprzedam. Oferty w Rozwoju pod „Sprzedaż”. 2155-3

S klep do wynajęcia. Wiadomość w Rozwoju. 2156-3

U rządzenie sklepowe do sprzedania. Ul. Gubernatorska 39 m. 34. 2115-1

W aga wozowa do sprzedania. Ul. Kątna № 56, W. Chorzewski. 2071-1

W łasciciel Stanisław Kieszkowski, wsi Borki gm. Dmosin, powracając z Łodzi zgubił paszport, weksel na 700 rubli i papiery strat wojennych ze swej matki gospodarstwa, pomiędzy Bratoszewicami a Głownem. Łaskawy znalazca ze chce oddać za wynagrodzeniem. 2145-1

Z aginął chłopiec lat 11 Antoni Chęciński, Kopernika 53. 2166-2

Zagubione dokumenty.

E dward Cytarżyński zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi i rosyjski wydany z gminy Pajęczno. 2094-1

J ózef Graczyk zagubił legitymację chlebową wydaną na 6 osób. 2151-1

K azimierz Pijanowski zagubił kartę węglową. 2149-1

K arolczak Władysław zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2113-2

K rólikowski Hieronim zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2095-1

M ichał Bielak zagubił kartę węglową wydaną za nr. 2653. 2116-1

M arja Lubasińska zagubiła paszport niemiecki wydany w gm. Sójki. 2103-2

M ichał Sokołowski zagubił paszport na handel po jarmarkach rzeczami używanymi. 2165-1

N iedziński Kazimierz zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2151-2

P ożalja Trzaska zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2145-2

P ożalja Librach zgubiła paszport wydany w Petersburgu. 2133-2

S kradziono paszport rosyjski wydany w gm. Witunia na imię Feliksa Walczaka oraz legitymację wojskową. 2117-2

S kradziono paszport rosyjski wydany na imię Bartłomieja Trzebińskiego, oraz zaświadczenie z gminy Chrobysz, pow. Pinczew. 5009 2

S zczepan Miler zagubił czesową legitymację wydaną z Komitetu dla bezrobotnych. 2150-1

W awrzyniec Błotnik zagubił kartę węglową wydaną za № 54513. 2146-1

W achnicki Bolesław zgubił legitymację węglową i paszport, wyd. w Łodzi. 5034 2

W icher Eugenjusz zgubił paszport oaz dokumenty wojskowe. Proszę oddać za nagrodą mk. 20 do Rozwoju. 5033 2

Z aginęły 2 paszporty niemieckie wydane w Łodzi na imię Tomasza i Bronisławy Augustyniaków oraz legitymacja chlebowa na 4 osoby. 2098-2

Z aginął paszport niemiecki na imię Stanisława Jabłońska. 3001-1

Z aginął paszport niemiecki za № 7449 na imię Liny Elzy Bertold wydany w Łodzi. 2106-1

Z aginął paszport rodzinny na imię Janiny Rudzińskiej wydany w Łodzi. 2167-1

Z aginęła karta paszportowa, wydana z fabryki Franciszek Ramisz, na imię Antoniego Sciecha. 3022 1

26 kwietnia na dworcu kaliskim, wsiadając do tramwaju, skradziono portfel z pieniędzmi, paszportem niemieckim Nr 28521, kartą węglową, wydanymi w Łodzi na imię Wacława Wojciechowskiego i innymi papierami. Upraszam o zwrot za wynagrodzeniem, Passaż-Szulca 45. 2105-1

3 maja na Górnym Rynku skradziono portfel, zawierający paszporty niemiecki i rosyjski, legitymację na pieniądze, wydaną z Komitetu dla bezrobotnych, kartę pracy, wydaną za nr. 2963, kartę węglową oraz kwit ze związku włóknistego, wydany na imię Wojciecha Kadzyna, St. Zarzevska 144. 50101